

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Dordrecht-Centrum; Ds. R. Kok, Soest, Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE:

Joh. van der Lee, „Bejaardencentrum Rijnzate”, postbus 694, 2400 AR Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 73814, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Niet in het vlees, maar in de Geest

Doch gijlieden zijt niet in het vlees, maar in de Geest, zo anders de Geest Gods in u woont. Maar zo iemand de Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe.

Romeinen 8 : 9.

Alleen door de Geest van Christus kunnen wij in ons hart en leven het eigendom van Christus zijn. Want wij zijn van nature vleselijk, verkocht onder de zonde. En het is niet mogelijk zichzelf daarvan te bevrijden, al worden wij er scherpelijk in veroordeeld door onze consciëntie, die daar tegen getuigt. Met wat goede voornemens en beloften van beterschap, zinkt de mens steeds dieper in zijn dodelijke onmacht ter neder. Want hij is tegen de boosheid van zijn totale verdorvenheid niet opgewassen. Met al ons weten en willen is daarin geen verandering aan te brengen ten leven en ter zaligheid, wat het hart alsdan met verschrikking doet denken aan de dood, om zo gesteld te worden in Gods gericht, want alsdan zal de mens verwezen worden naar de buitenste duisternis.

Maar het Woord des Geestes zegt ons, dat door de Geest van Christus, de grootste der zondaren gesteld kan worden onder de heerschappij van Zijn hartvernieuwende genade. Want Hij heeft Zichzelf door Zijn eeuwige Geest Gode de Vader onstraffelijk opgeofferd, om de kracht der zonde te breken, de schuld der zonde te verzoenen en de verdorvenheid van het bestaan te bedekken met Zijn gerechtigheid. En in die enige en algenoegzame offerande is Hij de Zaligmaker der wereld, Die ons gepredikt wordt door het evangelie.

Maar hoe komt nu de zondaar, die niet iets goeds heeft aan te bieden, in gemeenschap met die gezegende Zaligmaker? En dat is de vraag waarop vanuit de mens niet geantwoord kan worden.

Maar Hij heeft niet alleen de bevrijding van dat verderf tot verkrijging van de eeuwige zaligheid voor Zijn rekening genomen, doch ook de toepassing door Zijn duur verworven Geest, zodat het hier gaat om de Geest van Christus. Want Paulus zegt ons hier: „Doch gijlieden zijt niet in het vlees, maar in de Geest.”

Waaruit het ons duidelijk blijkt dat het door de Geest van Christus mogelijk is voor de grootste der zondaren. Het is mogelijk door Zijn komst tot ons, om te wonen in ons hart en leven. En dat wordt ons in het Woord des Heeren betuigd, opdat wij het ernstig en biddend zouden onderzoeken. Het moet ons dus duidelijk zijn, dat het van de Heere uitgaat. Want Hij wil vanuit Zijn bevelend willen, dat wij zalig worden, daar de verborgen dingen voor de Heere zijn, zodat de mens in de dag des gericht naar de vaste regel van Zijn bevelend willen zal geoordeeld worden. En dat wekt ons op en dringt ons aan, te luisteren naar de lok- en roepstem van de opperste Wijsheid, Die Haar maaltijd heeft bereid, terwijl Zij Haar dienstmaagden heeft uitgezonden om ons te nodigen. Wat wij in afhankelijkheid van de genade des Heeren biddende hebben ter harte te nemen. Want de grote Meester Jezus Christus is tot dat einde gezalfd, om het goede waartoe Hij ons roept en laat roepen, ter harte te nemen. En

dan raakt dit de dierbare en onwederstandelijke werkingen van de Heilige Geest. Want bij de inplanting of inlijving in Christus gaat het om het wonen en werken van de Heilige Geest tot verkrijging van een nieuw geestelijk leven.

Waartoe de wet des Geestes wordt geschreven in het hart, door Zijn liefde er in uit te storten. Het is dan door de gerechtigheid van Christus, dat Gods beeld, bestaande in kennis, gerechtigheid en heiligheid, er in wordt afgedrukt. Wat het hart door Zijn kracht doet komen tot een nieuw geestelijk leven. Het gaat door de eeuwige Geest van Christus denken, vanuit Zijn Woord en bij Zijn licht. Het hart bekomt een geestelijk denken tot verbinding aan de Heere, daar het Hem liefkrijgt, om Hem ootmoedig te vrezen. De lust om te zondigen in dienst van de wereld door de genegenheden van het vlees, verzwakt. Daar het hart er door overtuigd wordt, dat de Heere het waardig is gediend, geliefd en gevreesd te worden. Als vanzelf gaat men dan met een innige droefheid denken aan de afgelegde levensweg, waarop de Heere onteerd werd en de welaangename tijd der genade verwaarloosd. Ja, daar ontstaat door de hartvernieuwende werkingen des Geestes, een innige droefheid naar God, daar Hij het waardig is gediend, geliefd en gevreesd te worden. Waardoor men dan gebondenheid bekomt aan de troon der genade en het smeken om ontferming. Want ziende op de afgelegde levensweg, waarop de Heere niet deed naar het kwaad dat werd bedreven, gaat het hart steeds dieper denken vanuit Zijn nederbuigende goedheid, daar het bliken en bewijzen zijn van de goedertierenheden des Heeren, door niet vernield te zijn.

Waarvan zij dan niet langer kunnen zwijgen, zodat zij als vanzelf goed van de Heere gaan spreken, om was het mogelijk, anderen er van te overtuigen, dat er zoetheid is in het smaken van de goedertierenheden des Heeren, daar het hart er steeds inniger door aan Hem verbonden wordt. Wat het zijn in de verdorvenheid van het vlees steeds meer gaat verfoeien om het zijn in de Geest van Christus ernstiger en inniger te zoeken, om voor Hem te mogen leven. Christus heeft met Zijn komst in het hart, tot verkrijging van het nieuwe leven der genade, ingenomen als Profeet om hen te leren leven in de kracht die Hij schonk. In het Woord dat Hij hen schonk bekomt het hart dan ook vermaak. Het is alsof de Heere Zich er steeds meer door komt te verbinden aan het hart en het hart aan Hem. Hij laat ook als Priester door Zijn gezegende offerande vergevende liefde vloeien in het gemoed, daar hij vriendelijk en ontfermend op hen nederziet. Zodat Hij als de door God gezalfde Koning het verdorven bestaan onderdrukt daar dat nog verbonden is aan de werken des vleses. En dan wordt er iets van beseft, dat zij het alleen door Zijn kracht kunnen staande houden tegenover alles, dat hen zoekt af te trekken van het leven in de vreze des Heeren. O als Christus met Zijn Geest niet was gekomen in het hart, dan waren zij nog geweest in de dienst van Satan, zonde en ongeloof. Zodat het hun duidelijk wordt dat zij niet in hun kracht die verlossing verkregen, maar dat Hij hen te sterk is geworden, om hen te brengen tot de onberouwelijke keus Hem te vrezen en in Zijn wegen te wandelen.

„Maar zo iemand de Geest van Christus niet

Van de administratie

Wie volgt dit navolgenswaardige voorbeeld? Een oude abonnee (76 jaar) in Vlaardingen zond mij zes namen en adressen van nieuwe abonnees aldaar. Veel werk heeft hij daarvoor gedaan, maar met dit resultaat, wat ons goed gedaan heeft. Van deze plaats ook daarvoor onze dank; en tevens zien wij met u uit naar meerdere nieuwe abonnees. Wellicht zijn er ook in andere plaatsen personen, die voor „Bewaar het Pand” willen trachten nieuwe abonnees te werven.

Gaarne zijn wij bereid om inlichtingen te geven, op welke wijze deze 76-jarige dat gedaan heeft. Belangstellend zien wij ook in deze uit.

De eerste resultaten van ons verzoek, in het vorige nummer gedaan, inzake de betaling van het abonnementsgeld voor 1980, mochten wij reeds ontvangen; wij hopen dat niemand zal achterblijven.

Adm. „Bewaar het Pand”. Bejaardencentrum Rijnzate. Postbus 694, 2400 AR Alphen a/d Rijn.

v.d.L.

heeft, die komt Hem niet toe.” Hij is nog in het vlees, al wordt er wat godsdienst mede aan de hand gehouden. Dan laat dat de mens toch nog voortleven in de staat der ellende, door de onbekeerlijkheid des harten, zodat zij blijvende in het vlees, het koninkrijk Gods niet kunnen beërven. Wat het hart der levenden tegenover dezulken komt te vervullen met een innig medelijden. Daar zij weten wat het is, tegen alle vermaningen in voort te leven in de onbekeerlijkheid des vleses, om zo rijp te worden voor de eeuwige rampzaligheid. Maar die daarvan enige kennis mochten bekomen in het hart, gevoelen zich verplicht dezulken te vermanen, niet langer daarin zorgeloos voort te leven. Zij zoeken door het Woord des Geestes hun ogen daarvoor te openen en hunne harten te bewegen tot het geloof. Opdat die kostelijke zielen er door gerukt mochten worden uit het vuur der ongerechtigheid, terwijl zij door het vuur des Geestes er toe aangedreven worden hen biddende te vermanen, om in de dwaasheid der ongerechtigheid tot bezinning te komen eer het voor eeuwig te laat is. De levenden zoeken het die mensen zo moeilijk mogelijk te maken langer daarin voort te gaan, opdat ook zij zouden komen door het Woord des Geestes tot die onberouwelijke keus, om de Heere te vrezen.

Soest.

Kok.

Van de redactie

1. **Ontmoetingsdag**, D.V. te Sliedrecht-centrum te houden op zaterdag 30 augustus a.s. De morgensamenkomst zal aanvangen om half 11 en spreken zullen de predikanten Blom, Van Zonneveld en Bouw. De middag-samenkomst zal aanvangen om 2 uur en dan zullen spreken de predikanten Baars, Slagboom en Tanis. We hopen, dat velen zullen komen en dat we samen in Gods gunst weer een goede dag mogen hebben.

2. **Gideon**. We willen nog eens de aandacht vestigen op het boek van Ds. Van der Ent: **Een kleine man van grote kracht**. Er zijn de laatste tijd verschillende recensies verschenen. De beoordelingen zijn in het algemeen gunstig. Dat moedigt aan om zich het boek aan te schaffen, als men het nu nog niet in zijn bezit heeft. Het kost nu f 42,50.

3. **School voor Dundas en Hamilton**. Tot onze vreugde kwamen er weer verschillende

giften binnen en wel drie van f 100,- van v.d. B.-S., W.v.d.R. en H.K.W. en een van f 50,- van de Chr. Geref. kerk te Z. Verder ontvingen we nog f 50,- van B.M. voor de Jodenzending. Voor alles hartelijk dank.

B.

DE DORDTSE LEERREGELS Les 39

Hoofdstuk III/IV.
Artikel 1.

We lezen aldus:

„De mens is van de beginne naar het beeld Gods geschapen, versierd in zijn verstand met ware en zalige kennis van Zijn Schepper en van andere geestelijke dingen, in zijn wil en zijn hart met gerechtigheid; in al zijn genegenheden met zuiverheid; en is over zulks geheel heilig geweest. Maar door het ingeven des duivels en zijn vrije wil van God afwijkende, heeft hij zichzelf van deze uitnemende gaven beroofd en heeft daarentegen in de plaats van die over zich gehaald blindheid, schrikkelijke duisternis, ijdelheid en verkeerdheid des oordeels in zijn verstand; boosheid, wederspanningheid en hardheid in zijn wil en zijn hart, mitsgaders ook onzuiverheid in al zijn genegenheden.”

Dit derde en vierde hoofdstuk van de D.L. handelt over DES MENSEN VERDORVENHEID EN BEKERING TOT GOD EN DE MANIER VAN DEZE.

Allereerst iets over de samenvoeging van dit derde en vierde hoofdstuk. Waarom hebben onze Dordtse Vaders dit gedaan ?

Hierom. De remonstranten hadden in hun „remonstrantie” een derde artikel opgenomen over de wedergeboorte. En dat hadden zij zodanig omschreven, dat daartegen niets kon ingebracht worden wat de Schriftuurlijke gronden betrof. Althans, zo zou men kunnen menen. Het luidde aldus: „De mens heeft het zaligmakende geloof niet van zichzelf, noch uit kracht van zijn vrije wil, also hij in de staat der **afwijking en der zonden**, niets goeds, dat waarlijk goed is (**gelijk** in zonderheid is het zaligmakend geloof) uit en van zichzelf kan denken, willen of doen. Maar het is van node, dat hij van God in Christus, door Zijn Heilige Geest, wordt herboren en vernieuwd in verstand, geneigdheid of wil en alle krachten, opdat hij het ware goed recht moge verstaan, bedenken, willen en volbrengen, naar het woord van Christus: „Zonder Mij kunt gij niets doen”. (Joh. 15 : 5).

Wanneer we zulk een omschrijving over de wedergeboorte lezen, zouden we kunnen opmerken: nu, daartegen is niets in te brengen, het is echt Schriftuurlijk gesteld. Maar, wanneer we het artikel van hun „remonstrantie” lezen, dan blijkt daarin duidelijk, dat zij een geheel andere opvatting hadden over de wedergeboorte dan Gods Woord leert. Ja, wat hebben onze D. vaders toch bijzonder veel licht des Geestes nodig, om de remonstrantse dwalingen te onderkennen. Men kon dezelfde **woorden** gebruiken en toch een andere betekenis erin **leggen**. Dit is ook sterk het geval bij de **moderne** opvattingen. Zo bedoelen b.v. de moderne theologen met „wedergeboorte” heel iets anders dan Gods Woord aan geeft.

Wat bedoelden dan de remonstranten met hun leer over de „wedergeboorte” ?

Dit hing samen met hun standpunt over de „genade”. Zij zien de „genade” als slechts **helpende** genade en dat de mens de werking der genade kan **wederstaan** en also zelfs ook de **wedergeboorte**.

We kunnen dit duidelijk zien aangegeven in de „VERWERPING DER DWALINGEN” van de Dordtse Synode. O.a. bij art. 5, 6, 7, 8 en 9. Bijzonder in artikel VIII, waarin onze vaders de remonstrantse leer omschrijven. We lezen hier: „Die leren: Dat God zulke krachten Zijner alvermogenheid in de wedergeboorte des mensen niet gebruikt, waardoor Hij diens wil krachtiglijk en onfeilbaar zou buigen tot geloof en bekering; maar dat al de werkingen der genade volbracht zijnde, dewelke God gebruikt om de mens te bekeren, de mens nochtans Gode en de Heilige Geest, wanneer Hij zijn wedergeboorte voor heeft en hem wederbaren wil, also kan wederstaan en metterdaad ook dikwijls wederstaat, dat hij zijns zelfs wedergeboorte ganselijk belet en dat

het overzulks in zijn eigen macht blijft wedergeboren te worden of niet”. Duidelijk komt hier dus wel het dwaallicht uit.

Maar, sprak Stefanus in zijn rede tot de Joodse Raad óók niet van een „wederstaan” van de Heilige Geest ? We lezen toch in Handelingen 7 : 51: „Gij hardnekkigen en onbesnedenen van hart en oren, gij wederstaat altijd de Heilige Geest, gelijk uw vadersen also ook gij.”

Zeer zeker is er zulk een „wederstaan” van de Heilige Geest. Maar beslist niét ten opzichte van Zijn „zaligmakende” werkingen. Want die zijn **onwederstandelijk**. Hier betreft het echter een wederstaan van de **algemene** werkingen van de Heilige Geest. Men kan wel eens een zekere **overtuiging** krijgen van zijn zondig leven, maar die slechts van **tijdelijke** aard is, als een morgenwolk, die spoedig verdwijnt. We zien dit bij Saul. Hoe klein dacht hij van zichzelf, toen hij gezocht werd om gezalfd te worden. Hij verschool zich achter de vaten. Maar hoe is het verder met hem gegaan ?

Zo kwam ook Farao wel eens ootmoedig voor de dag, bij de plagen over Egypte. Onze vadersen merkten op, dat de overtuiging moet komen tot overbuiging, zal het **wel** zijn. En daarover worden bekommerde harten vaak zo bestreden, terwijl zij toch niet vreemd zijn geweest van verbrokenheid des harten, toen zij goede gedachten mochten krijgen van de Heere, wie hij wil zijn en is voor de aller-onwaardigsten ! Doch ter zake.

Er is dus geen wederstaan van de zaligmakende werkingen van de Heilige Geest, waardoor het in feite zou afhangen van de wil des mensen, of hij wedergeboren wil worden of niet, zoals we van de remonstrantse leer lezen in artikel 8 van de „verwerping der dwalingen”.

Welnu, het is dan ook om diè reden (de remonstrantse dwaalleer over de **wedergeboorte**) dat onze D. vadersen de artikelen III en IV onmiddellijk met elkander verbonden hebben.

„Van des mensen verdorvenheid en beke-

Het lied in de eredienst en de synode van 1836

11. Gezangen eis van de Nieuw- Testamente bedeling ?

Geen behoefte zou ik er aan hebben om nog langer stil te staan bij het boekje van ds. R.W. Duin, als het niet in een ander opzicht zou spreken. We hebben gezien hoe hij het opneemt voor sommige gezangen, die ernstig bezwaar ontmoeten bij al degenen, die de leer van vrije genade ter harte gaat. Belangrijker is echter zijn verdediging van de gezangen in het algemeen. De gronden waarop hij meent dat er gezangen dienen gezongen te worden in de kerk kon de Cock niet voorbijgaan. Het zijn gronden, die door de eeuwen heen door de voorstanders zijn genoemd. Ze doen zelfs tot in onze tijd dienst. Een van de overwegingen vóór de gezangen is de overtuiging dat de Nieuw-Testamente bedeling **deze vereist**. **Ds. R.W. Duin** heeft die grond in zijn boekje met klem naar voren gebracht.

Hij begint zijn werkje met het uitspreken van deze overweging: „Voor dat ik tot de vergelijking overga, zal ik eerst de vraag van veel gewicht in deze zaak zoeken te beantwoorden. Mag en moet de Kerk van de nieuwe dag zulke gezangen bij de openbare godsdienst gebruiken ? En hierop antwoord ik rondborstig, en uit inwendige overtuiging, ja.....”

U merkt wel, dat Duin niet alleen wil spreken over de vergunning om gezangen te zingen. Hij ziet het zonder meer ook als een eis ! Het mag én het moet. Zijn schrijven munt niet uit in helderheid. Hier en daar kunnen we beter zeggen: het is verward. Maar hierin is hij wel helder, dat hij er diep van overtuigd is dat de Kerk van het Nieuwe Testament niet zonder gezangen mag zijn. Vandaar dat hij het ook nadrukkelijk heeft over de „Kerk van de nieuwe dag”. Het Evangelie der vervulling brengt voor hem mee, dat het niet anders kan.

Hij is het van daaruit niet eens met hen die zeggen: wij hebben genoeg aan de Psalmen. Zeker die Psalmen zijn ook voor ds. R.W. Duin „één van de dierbaarste gedeelten van

ring tot God en de manier van deze.”

Daarover handelt dus dit hoofdstuk van de D. Leerregels III/IV.

Nu bepaalt artikel I van dit hoofdstuk ons eerst bij de **oorzaak** van de verdorvenheid des mensen, namelijk in het verlies van het **beeld Gods**, waarnaar de mens geschapen is. We worden hiermee herinnerd aan de vragen van onze Heidelbergse Katechismus in Zondag 3: „Heeft dan God de mens also boos en verkeerd geschapen ?” en „Vanwaar komt dan zulke verdorven aard des mensen ?”

We vinden hier een zeer brede uiteenzetting van de verdorvenheid des mensen en de bekering tot God.

Dat zijn juist de kernzaken, waarin de remonstranten dwaalden en zo sterk afweken van de leer der Schrift.

Maar dat waren niet alleen de remonstranten van toen, ook nu zien we helaas deze oude remonstrantse dwalingen weer doordringen in de kerken van de reformatie. Droevig is gebleken, dat de remonstranten, die door onze vadersen toen de voorkeur der kerk werden uitgezet, later weer door de achterdeur der kerk zijn binnengekomen.

Daardoor is de bestudering van onze Dordtse Leerregels zo hoogst belangrijk en noodzakelijk.

Niet minder is ook nu onmisbaar nodig het ontdekkend licht van de Heilige Geest om de geesten te onderscheiden of zij uit God zijn volgens I Joh. 4 : 1: „Geliefden, gelooft niet een iegelijke **geest**, maar beproeft de geesten, of zij uit God zijn; want vele valse profeten zijn uitgegaan in de wereld.”

Maar lezer(es), hebben wij al bij onszelf de remonstrant ontdekt ?

Onze vadersen stellen tegenover de dwaalleer van de remonstranten eerst de diagnose van de zonde-kwalen vast, voor zij het enige, volkomen geneesmiddel aanwijzen en aanprijzen en de weg der genezing.

Wie in het eerstgenoemde dwaalt, zal zeker ook dwalen in het tweede genoemde stuk.

Dr.

v.L.

het Oude Verbond”. Zij bevatten „de heerlijke voorzeggingen, aangaande de **persoon** van de eeuwiggezegende Zaligmaker, Zijn Borg- en Middelaarswerk in de verwerving en toeëigening van de zaligheid der Gemeente; de gangen van Gods voorzienigheid in het vergaderen en bewaren der Kerk..... de noden en verlossingen der Kerk; de onderscheiden gesteldheden der godvruchtigen.....” Je zou haast zeggen: zei ieder dát vandaag nog maar van de Psalmen ! Tóch: als het gaat over het zingen van enkel Psalmen dan geldt voor Duin: de Kerk onder het Oude Verbond had er genoeg aan, maar wij die leven onder de Nieuwe bedeling niet.

Hij acht het ongerijmd dat ieder er wél voor is dat het Nieuw Testament wordt bepréékt terwijl velen er tégen zijn dat het wordt bezóngen. De Heere heeft wat beters voor de gelovigen van het Nieuwe Verbond voorzien. Voor hen is het een groot gebrek dat de Kerk der Reformatie in Nederland vóór 1806 nooit officieel tot **gezangen** gekomen is. In Duitsland werden godvruchtige liederen door Luther en anderen opgesteld maar hier bleef men afkerig. „Dat dit in Nederland geen plaats had vóór 1806 is als een gebrek aan te merken, daar een Christelijke Gemeente de Heere Jezus Christus en al Zijn zegeningen, niet minder dient te bezingen dan te horen verkondigen; en zij die door onverstand, tegen de Evangelie-waarheid in het Kerkgezag ijveren, willen, in dit opzicht, de Kerk van de Nieuwe dag, tot de huishouding van de Oude terugvoeren.”

Hetzelfde bezwaar klinkt door als Duin het heeft over het besluit van de grote Dordtse Synode over het lied in de eredienst n.l. dat er geen gezangen in de kerk gebruikt zullen worden dan de Psalmen en de berijming van de Wet des Heeren enz. Hij schrijft daarbij: „Dán, behoudens alle de behoorlijke achtging voor die mannen die de eer van Gods vrije genade gehandhaaft hebben tegen de hoogmoed des mensen, mochten zij zodanig een wet niet maken aangezien de Christenen onder het Nieuwe Testament, het Evangelie der vervulling zowel als dat er vóórzegging in de Tempels bezingen moeten”.

Het is opmerkelijk dat de overweging van Duin: de Nieuw-Testamentische vervulling komt niet tot zijn recht als er enkel Psalmen worden gezongen.....telkens weer in de geschiedenis van het kerklied gehoord wordt. In de Oude Kerk waren besluiten die duidelijk het lied in de eredienst beperkt hebben tot het zingen van de liederen, die de Heere direct in Zijn Woord gegeven heeft. Later werd tegen die beperking bezwaar gemaakt óók vanuit de gedachte dat de Psalmen niet bezingen de vervulling in het Nieuwe Testament. In ons land kwam dit sterk naar voren in 1612 toen een remonstrants gezinde synode in Utrecht besloot tot het opstellen van een aantal liederen buiten de Psalmen en Lofzangen. Men wilde een bundel van lofzangen voor de Christelijke Feestdagen. Zulke liederen „ademden meer de geest van het Nieuwe Verbond”. Duidelijk was dit ook één van de achtergronden bij het ontstaan van de bundel Evangelische Gezangen, waartegen de Cock strijdt en waarvoor Duin het opneemt. Nog vóór dat deze tot stand kwam had de voorzitter van de vergadering tot samenstelling van deze liederen, ds. Ahasverus van den Berg, eens gezegd, toen hij de wens uitsprak om met andere geloofsgenoten „evangelische” lofliederen te kunnen zingen” dat zij, niet in de ingewikkelde taal van de vroegere tijd, maar duidelijk en onbewimpeld, overeenkomstig met de stijl van het Evangelie der vervulling, van haar geloof in Jezus Christus.....zingen moge”.

Het is niet moeilijk een hele lijst van voorbeelden uit latere tijden hier te vermelden. Het heeft een belangrijke plaats gehad bij de invoering van de gezangen in 1933 in de Gereformeerde Kerken, dat zó de Nieuw-Testamentische vervulling meer tot zijn recht kwam. Ook op eigen erf worden deze klanken gehoord. Bij sommigen is het een onuitsproken gedachte: we zijn eigenlijk arm als we alléén maar Psalmen zingen in de kerk. Bij anderen wordt het openlijk gehoord: zo wordt de naam van de Zaligmaker niet genoemd. Telkens zit er toch hetzelfde achter: de Psalmen vertolken niet de volheid van de Nieuw-Testamentische openbaring.

Duin heeft niet bedoeld zich te stellen achter hen, die de leer van Dordt hebben verworpen. Integendeel. Het blijkt uit dit boekje wel anders. Hij zal het oprecht bedoeld hebben dat hij gezangen wilde om de Nieuw-Testamentische volheid meer te laten spreken. Hij heeft ook niet bedoeld de Psalmen opzij te zetten. Maar hij heeft dit niet recht gezien en is eraan voorbijgegaan hoe misleidend dit kan werken. Hij miskende het, hoe rijk de Psalmen spreken door de Heilige Geest vanuit de vervulling. Typerend is het ook dat de Cock schrijft bij dit gedeelte, dat de Heere wel het Nieuwe Testament heeft gegeven maar niet de gezangen!

D. Slagboom.

ALLE MET WIJSHEID GEMAAKT

Zo luidt de titel van een boek van 127 blz., geschreven door J. Slot, docent biologie aan de Van Lodensteijn Scholengemeenschap te Amersfoort. Op een eenvoudige, leerzame en wetenschappelijk verantwoorde wijze behandelt de auteur het thema „Schepping en Evolutie”. In deze uitgave heeft hij meer het oog op de rijpere jeugd van de middelbare

scholen MAVO, HAVO, VWO en PA. Aldus Uitgeverij Kool b.v. te Veenendaal in een brief, waarbij het boek ter bespreking werd toegezonden.

We willen graag de aandacht op deze uitgave vestigen. Onze kinderen zijn in groot gevaar besmet te worden door theorieën, die in strijd zijn met Gods Woord. Het moest niet mogelijk zijn, dat op Christelijke scholen de evolutietheorie opgeld doet, maar het is een feit. Laten daarom ook ouders van dit boekje kennis nemen. Eveneens onze rijpere jeugd. Velen komen in aanraking met allerlei theorieën en zij moeten toegerust worden om hun tegenstanders van antwoord te kunnen dienen. Daarvoor lijkt ons dit boek zeer geschikt. Het handelt achtereenvolgens over: 1. Bijbel en fossielen spreken elkaar niet tegen, 2. De geologische tijdtabel: fantasie of werkelijkheid, 3. Leidt God de evolutie ?, 4. Onderzoekingen naar de herkomst van het leven, 5. De raadselachtige verdwijning van de pre-historische dieren, 6. Het mysterie van de Mammoet, 7. Ook zondvloedgeologie blijft speculatief, 8. Evolutie en het ontstaan van de soorten, 9. Overgangsvormen en evolutiereeksen, 10. Evolutieleer leidt tot een andere moraal. Dan volgt nog een literatuurlijst en een verantwoording van illustraties.

Om het belang van dit werkje willen we het laatste gedeelte van hoofdstuk 10 hier overnemen:

Waarom leidt de evolutieleer ons ?

„De zondeval is geen historische gebeurtenis, maar de ervaring van de mens van alle tijden. Hierbij maakt de bijbelschrijver gebruik van bestaande verhalen. Elk streven om paradijs en zondeval te plaatsen in het historisch gebeuren is zinloos. En een tijd, waarin nooit ziekten, dood of rampen op aarde voorkwamen, is er nooit geweest.”

Deze uitspraken geven ondubbelzinnig aan, waarom een aanvaarding van de evolutieleer leidt. En wat onze jeugd krijgt voorgeschoteld, juist op sommige christelijke scholen. De evolutieleer wordt heden ten dage meer aanvaard, ook door vele theologen, al kan men ze niet bewijzen.

We vragen ons dan wel af hoe dit mogelijk is. Zo belanden we op het terrein van de moderne theologie. Wat houdt dit dan in ? Wel, een totale verandering van onze houding ten opzichte van de Bijbel, ja zelfs een totale afwijking van de Bijbelse inhoud. Niet de Bijbel bepaalt het theologisch denken, maar de mens gaat zelf vaststellen hoe zij de Heilige Schrift dient te verstaan. Zo wordt de mens het uitgangspunt in de nieuwe theologie. De mens wordt „vrij”. Is dit niet in lijnrechte tegenspraak met Samuël toen hij sprak: „Spreek Heere, want uw knecht hoort”?

Door de evolutieleer te aanvaarden, gaat de mens zelf uitmaken, wat wel en wat niet historisch betrouwbaar is. Daaraan ontkomt ook Genesis 1 - 3 niet. Evenmin is dan de zondeval nog een historisch feit. En van erfzonde is geen sprake meer. Adams schuld kan ons onmogelijk worden toegerekend. Maar als we deze schuld van ons schuiven, waarom zouden dan nog zuchten over onze zonden ? Dan is het niet meer nodig door het bloed van Christus gereinigd te worden. Evenmin zijn bekering en wedergeboorte noodzakelijk. En als dit besef gaat ontbreken, zijn we overgeleverd aan het ongeloof en leven in diepe duisternis.

Satans netten.

Dan verbaast het ons niet meer, dat de

Daar het ons onmogelijk is, persoonlijk, iedereen te bedanken, vanwege het vele medeleven, op welke wijze dan ook aan ons betoond, na het overlijden van mijn innig geliefde man en onze zorgzame vader,

BASTIAAN BOR

zeggen wij u allen hartelijk dank.

De Heere heeft ons in deze weg bijzonder ondersteund.

Namens de familie: H.C. Bor - v.d. Hek

De Griend 13, 4233 GE Ameide, juni 1980.

evolutieleer zo'n ingang heeft gevonden, ook in christelijke kringen. Met als gevolg, dat de zondeval wordt geloofend en Christus slechts een voorbeeld voor ons wordt en niet meer als Enige Verlosser erkend wordt. Onweerstaanbaar leidt dit tot een aanpassing van de theologie, te beginnen met de eerste hoofdstukken van de Bijbel. Deze bevatten verhalen ontleend aan zogenaamde vertelstof uit het Midden-Oosten. Via mondelinge overlevering werd ze tenslotte in de bijbel opgetekend. Daarom zijn deze verhalen niet betrouwbaar. Als we dit aanvaarden, gaat men verder en wordt de historiciteit van de zondvloed als een universeel gebeuren, ontkend. De mens legt immers de Bijbel uit zoals het hem goeddunkt. Want de evolutietheorie verbiedt ons te geloven in een historische Adam, in een zondvloed en noemt u verder maar op. Ja ook over de Tweede Adam of Christus gaan we anders denken. Dan wordt de Bijbelse prediking ontkracht en is er geen sprake meer van eeuwig verloren gaan door onze schuld. En redding door Christus is niet meer nodig.

De mens neemt alles in eigen hand.

Vele hedendaagse problemen komen dan ook in een ander daglicht te staan. Van eerbied voor het leven kan geen sprake meer zijn. Juist in onze tijd neemt het kwaad van de abortus provocatus hand over hand toe. Want de moderne theologie en het accepteren van de evolutieleer leidt tot een veranderde moraal. Over de dood gaat men anders denken en vraagstukken als abortus provocatus, euthanasie en de plaats van de medische wetenschap worden op een niet-Bijbelse wijze belicht. Ontegenzeggelijk heeft het aanvaarden van de evolutieleer een sneeuwbal effect. Wanneer de bal over de grond rolt, wordt ze al maar groter. Twijfel leidt tot nieuwe twijfels. En waar ligt de grens ?

Ja, als de Bijbel geen richtsnoer meer van ons leven is, zijn we reddeloos verloren. Daarom is het onverantwoord om op de Christelijke scholen de evolutieleer te propageren. En als dit toch gebeurt moeten we wel vraagtekens plaatsen bij het woord „Christelijk”. Juist de evolutieleer brengt grote gevaren met zich mee en is een instrument geworden in de handen van de satan om twijfel en ongeloof te zaaien en uiteindelijk de verzoening door Christus op de achtergrond te plaatsen.

„Ziet toe, dat niemand u als een roof vervoere door de filosofie en ijdele verleiding, naar de overlevering der mensen, naar de eerste beginselen der wereld, en niet naar Christus”. (Col. 2 : 8).

Tot zover de heer Slot. Dat is duidelijke, principiële taal.

Het boek kost f 13,90.

B.

ALLE BEGRIP TE BOVEN (48)

13. Het eerste bezoek van Mr. Bourne (2)

De schatten van Zijn Woord schenen voor mij geopend. Die teksten over het water des levens werden op één dag voor mij ontzegd:

„Maar zo wie gedronken zal hebben van het water, dat Ik hem geven zal, dien zal in eeuwigheid niet dorsten, maar het water, dat Ik hem geven zal, zal in hem worden een fontein van water, springende tot in het eeuwige leven”. Ik dacht, dat ik hier een weinig ervaring van had alsof iets in mijn hart was beginnen te vloeien dat nooit zou ophouden. Het was zeer verrassend en zeer dierbaar voor mij deze dingen te gevoelen, want vaak wist ik niet wat ik moest denken van deze uitdrukkingen. En er was een tekst in Haggai, die een paar jaar eerder op mijn gemoed

gekomen was, gedurende die onvruchtbaarheid, die ik toen zo gevoeld had en die nu met inzicht tot mij kwam: „Is er nog zaad in de schuur ? zelfs tot de wijnstok en de vijgeboom en de granaatappelboom en de olijfboom, die niet gedragen heeft, die zal Ik van deze dag af zegenen”. Deze tekst gaf mij een terugblik over mijn hele leven, dat zich steeds meer voor mij scheen te ontfouwen”.

In een van de brieven van Jane krijgen we een blik op de aard van de beschuldigingen, die op de zusters geworpen werden. „Een van onze vrienden vertelde Mercy, dat wij onder een vreselijke waanvoorstelling leefden. Mercy zegt te gevoelen: wel, er is geen toevlucht dan bij God alleen ! Ze kon God tot haar toevlucht maken en vond een vaste standplaats. Ongeveer drie dagen daarna wandelde ik in de tuin en dacht ik over deze dingen na en de ernstige waarschuwingen van onze vriend omtrent „het handelen onder Satanische invloed” en dat „Satan

onze aanklager zou worden" bleven het meest in mijn gedachten, omdat ik weet wat het is, dat Satan in mijn aanklager verandert. Toen had ik een indruk van deze woorden, als een lieflijk gefluister: „Indien zij de Heere des huizes Beëlzebul hebben geheten, hoeveel te meer zijn huisgenoten?" Het deed me uitroepen: „O, als ik heel zeker zou weten, dat ik inderdaad een van Zijn huisgenoten ben, dan zou ik er niet om geven, wat de hele wereld tegen mij zou zeggen. Ik kon ervan getuigen, dat

*Ook al schijnt het toe dat onze beker gevuld is met gal
Er is iets geheims, dat verzoet het al.*

Ik kon het niet anders zeggen. Zeker, dit kan nooit het werk van Satan wezen! Hij zou mij nooit met mijn gehele hart hebben doen zeggen:

*Hoe moeilijk ook de weg,
Dierbare Verlosser, leid mij toch;
Verlaat ons niet totdat wij zeggen:
Vader, Uw wil geschiede.
Eindig, lieve Heere, wat is begonnen.
Kies Gij de weg, maar leid ook verder.*

Zodat tenslotte Mercy en ik overvloedig bevestigd waren in de waarheid van die dingen, die wij ontvangen hadden, juist door middelen, waar gebruik van was gemaakt om er ons bevreesd voor te maken!"

De zusters hadden weinig andere vriendschap. In hun huis waren hun bedroefde vader, de stille Margaret en Charles, die zijn poëtische dromen opvolgde. (Hij liet laden vol met gedichten na.) Als Matilda of Catharine wel eens kwamen, voelde zij, zegt Mercy, het als een zoet teken van de gunst des Heeren en eens toen Bernard kwam, zegt ze: „Toen ik mijn broer zag, was het voor mij als het herleven van Jacob bij de wagens van Jozef".

We kunnen een paar namen noemen van hen, die naar de korte dienst, zoals Mr. Bourne voorstelde, zouden kunnen komen. Natuurlijk zouden daar wezen Sukey Harley en haar man en dochter. Daar was een zekere mevr. Jones, een buurvrouw en haar dochter, Margaret, van wie Jane zegt: „Je hebt ons aangekleefd als geen van onze andere vrienden in Shropshire hebben gedaan", waarmee ze in dit verband de vrienden van dezelfde maatschappelijke stand bedoelde. Daar was mevr. Morris, de onderwijzeres, mogelijk de eerste die aangenomen werd onder het nationale schoolsysteem, dat in 1833 begon. Ze hield veel van Matilda en wordt beschreven als een vrouw die zeer levendig in de omgang was." Het is ook in deze tijd, waar de aantekening in hoofdstuk I zinspeelt op de leerlingen van Matilda en hoe de zegeningen van de Heere op velen in Pulverbach waren neergedaald (bij het eerste bezoek van Mr. Bourne aan hen) en dit was vooral gezien in verschillende gevallen van hen, die jaren tevoren, toen zij nog kinderen waren, door Matilda onderwezen waren en omtrent wie zij de zekerheid had ontvangen, dat de Heere hen zou zegenen". Maria Carswell, de vrouw van een mijnwerker, Betty Mathews, Molly Chidley en een of twee anderen voltooiden het getal. Misschien ongeveer vijftien bij elkaar?

Genoeg in elk geval voor de vaderlijke Mr. Bourne om een of twee brieven te schrijven, die de ronde deden. De eerste is gedateerd 1 mei 1837 en is geadresseerd aan „de Kerk van God, of Kleine Heuvel van Zion, te Pulverbach in Shropshire".

„Ik ben erg ingenomen met de verslagen die mijn vrienden mij laatst zonden en ik kan niet dankbaar genoeg zijn voor de leergierige geest, die zo overvloedig is, en zijn aangename gevolgen. Goddelijke eenvoud is een onschatbare genade, die het vuur zal kunnen verdragen en nooit helderder schijnt dan wanneer zij onderdrukt is en omringd door allerlei verwarringen en moeilijkheden. (Dan volgt er enige raad voor mevr. Oakley.) Wees volhardend aan de troon der genade en let er op, hoe de Heere u daar ontvangt. Als u verlegenheid gevoelt of moeilijkheid met het toenaderen, wees dan verzekerd dat er iets verkeerd is en verander uw gebeden in belijdenissen en zeg Hem, dat Hij het Licht der wereld is en dat Hij alleen het verborgen bedrog van het hart kan ontdekken en verzeker u ervan dat gij u geestelijk zoekt te voeden met de „ongezuurde broden der oprechtheid en der waarheid" (1 Cor. 5 : 8). Ik bid vaak dat ik oprecht gemaakt en gehouden mag worden; dit is in tegenstelling met een onoprecht gemoed, dat niets van de Heere zal ontvangen. Ik ben zo blij te horen, dat er sommigen onder u zijn, die het water des levens zoeken.

De jongeman, van wie u spreekt, schijnt vol belofte en ik hoop, dat de wereld hem niet aftrekt van „de eenvoudigheid die in Christus is". Zeg hem met alle ernst naar die rijke schat te zoeken, de vreze des Heeren. Zeg hem zijn Bijbel te lezen en er over te bidden en zijn zonden aan de Heere Jezus Christus te belijden. Zeg hem ook op zijn hoede te zijn voor de kroeg en die te vermijden als de duivel, om loon te ontvangen of om flauwe clubs te bezoeken of voor enig ander voorgewend noodzakelijk doel. Het bezoeken van begrafenissen van de doden, eten, drinken, vleselijk gezelschap en publieke vermaken van allerlei soort leiden tot het doden van de ziel en maken de geest ongevoelig als we in de afzondering tot God willen naderen. Zeg tegen Sukey Harley, dat zij over hem moet waken en als een goede moeder in Israël moet bidden om zijn geestelijke welvaart. Moogt gij allen bewaren de eenheid des Geestes en het getuigenis van God hebben, dat gij van een hart en een weg zijt."

In een andere brief zegt hij: „De gemeenschap der heiligen is wat ik u zo graag op het hart wil drukken, dat een ieder van u er door mag leren elkanders lasten te dragen en zo de wet van Christus te vervullen. Mej. Mercy zal door zo'n gemeenschap een zuiverder taal leren en er toe gebracht worden te overdenken, dat of een vat gering is of niet, de schat erin van oneindige waarde is; en daarom, wanneer zij zich daartoe richt is het als in de tegenwoordigheid van God hetzij zij gaat onderwijzen of onderwijs ontvangt. Dit moet ontzag in onze zielen inboezemen, terwijl wij bezig zijn als levende stenen in dit geestelijk huis. Dit zal voor sommigen een troost zijn, dat zij over elkaar waken en u zult tezamen bemoedigd zijn, als u het werk van God voort ziet gaan temidden van een vijandig land".

Stationssingel 50 -
Tel. 08385-13978
Postbus 177
3900 AD Veenendaal

Twee beschaafde godsdienstige dames, ongetrouwd, nog erg vitaal, 65 en 67 jaar, willen graag een nette, beslist Godsdienstige en viertale heer tot 70 jaar verzorgen tegen redelijke vergoeding in Middelburg (Zld). Huiselijk verkeer of eigen kamers. Liefst met auto. Goede verzorging, ook in ziekte.

Brieven met foto retour.

Brieven onder nummer 10 aan de administratie van dit blad.

KINDEROGEN TRANEN DROGEN

Door Uw hulp: Voedsel, kleding en onderwijs. Voor kinderen in Nicaragua, Guatemala, India, Haïti en andere landen.
U kunt zo'n kind financieel adopteren voor **f 35,-** per maand.
Opgeven bij: J. Slot, Rembrandtlaan 10, Doorn. Tel. 03430-4103

Voor bijbels, boeken en muziek
is **LINDENBERG** uniek!
Grote voorraad
Snelle levering
ook van de allernieuwste uitgaven

Slaak 4 - 8 (postbus 4209)
ROTTERDAM 16
(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnummer 77).

Uw adres voor al Uw theologische boeken, goede jeugdboeken, romans, studieboeken enz.

Boekhandel Noordermeer

Anjelierenstraat 43, Rijnsburg, tel. 01718-23063
bgg 22737.

Filiaal:

Bosplein 2, Katwijk aan Zee, tel. 01718-14410.

Voor schriftelijke bestellingen: Antwoordnummer 19, 2220 WD Rijnsburg (zonder postzegel)

Voor een fijne vakantie in eigen sfeer **VAKANTIECENTRUM „DE VERRASSING” TEXEL**

Voll. pension voor gezinnen, jongeren en ouderen.
Bungalows en sta-caravans.

Postbus 302, 1794 ZG Oosterend-Texel.
Tel. 02223 - 661 of 391.

Rustoord

„Repos Ailleurs”

U moet of wil er uit om even bij te komen of om wat aan te sterken...of omdat u wat meer aanspraak wenst?
Bel dan eens Driebergen 03438-2466.
Dieët geen bezwaar. Geen T.V. of radio.

HOTEL

DREYEROORD - OOSTERBEEK

Telefoon 085-333169

Het hotel waar mevrouw zich „uit” - en mijnheer zich „thuis” voelt.

Voor al Uw

- ★ **BOEKEN**
- ★ **BIJBELS** en
- ★ **PSALMBOEKEN**

Beleefd aanbevelend

BOEKHANDEL

VAN LEEUWEN

POSTBUS 39, URK - TELEFOON 05277 - 1783

b.g.g 05277 - 2462 Urk.

BUBEL